

Quo vadis analiza de informații?

Ionel NIȚU

Director executiv, Intergraph Computer Services
Președintele Asociației Specialiștilor în Informații pentru Afaceri
ionel.nitu@ingr.ro

Încep să cred că unul dintre crezurile mele în viață: **consolidarea rolului analizei și analistului de informații** începe să prindă contur.

De ce spun asta?

Pentru că istoria recentă îmi arată că s-a depășit o primă fază de definire/clarificare a rolului analizei/analistului și, firesc, ar trebui urmată de una de consolidare și dezvoltare.

Unde suntem?

Dar să vedem ce spun evenimentele recente:

În 2008, se lansa programul masteral Studii de Securitate – Analiza de Informații, la Universitatea București, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, în parteneriat cu Serviciul Român de Informații.

În anul universitar 2010-2011 la Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul” (ANIMV) debuta primul master (profesional) dedicat analizei (intitulat chiar „Analiza de intelligence”).

În noiembrie 2011, avea loc la ANIMV prima masă rotundă¹ dedicată analizei de informații, prilejuită de lansarea volumului „Ghidul analistului de intelligence. Compendiu pentru analiștii debutanți”² (primul volum despre analiza de informații/intelligence publicat în România, pe care am avut onoarea de a-l coordona).

¹ <http://www.animv.ro/mese-rotunde.html>, accesat la data de 16 octombrie 2013.

² Disponibil la <http://www.animv.ro/files/Ghidul-Analistului--RO-.pdf>, accesat la data de 16 octombrie 2013.

La puțin timp avea să se constituie un grup de lucru interdepartamental (din care am făcut parte) care a avut drept obiectiv introducerea analistului de informații în Clasificarea Ocupațiilor din România (lucru realizat în martie 2012).

În iulie 2012, avea loc o nouă masă rotundă la ANIMV (în organizarea Institutului Național de Studii de Intelligence – INSI), cu tema „Perspective instituționale asupra analizei de intelligence în România” (unde am avut onoarea să fiu moderator).

În aprilie 2013, Autoritatea Națională pentru Certificări (ANC) aproba standardul ocupational pentru noua ocupație analist de informații³, statuând/certificând nașterea acestei noi ocupații.

În iunie 2013, INSI organizează a doua ediție a mesei rotunde cu tema „Perspective instituționale asupra analizei de intelligence în România”.

Între timp au fost publicate numeroase articole și cărți despre analiza de informații/intelligence, ceea ce indică o anumită maturizare a acestui domeniu.

Ce ar mai trebui făcut?

Până la consacrarea rolului analizei de informații în cadrul instituțiilor de stat, al companiilor și chiar al societății, consider că ar trebui elaborat un **standard de pregătire**, menit să uniformizeze curicula și să asigure acel necesar grad de compatibilitate/inter-operabilitate între diversele module de pregătire. La ora actuală, programele dezvoltate nu sunt sincronizate, astfel că, spre exemplu, un absolvent al masterului realizat în comun de SRI și Universitatea București/Facultatea de Sociologie și Asistență Socială nu dobândește aceleași competențe cu un absolvent al ANIMV.

De asemenea, ar fi necesar un **cod deontologic și profesional** care să ofere jaloanele atât de necesare unei etici profesionale și să reprezinte garanția obiectivității procesului analitic. Pentru a asigura o cuvenită promovare acestei noi profesii (inclusiv în plan extern) și a o proteja de neaveniți (că doar avem „analiști” la tot pasul și la fiecare emisiune TV), ar fi necesară constituirea unei **Asociații Profesionale**.

Am lansat această propunere și, cel puțin până la un punct, a fost susținută de membrii grupului de lucru inter-departamental. Din motive care

³ <http://www.anc.edu.ro/>, accesat la data de 16 octombrie 2013.

îmi scapă (pentru că nu pot să cred că analiștii nu vor să aibă o ocupație recunoscută în afara clasicului birou de lucru din nu știu ce instituție), inițiativa a fost temporizată. Sau poate că analiștii mai au nevoie de timp să reflecteze, să se poziționeze mai bine în raport cu celalalte ocupații.

Peste această construcție (similară altor ocupații, ale căror asociații profesionale au devenit relevante și puternice în branșa în care operează), consider că mai trebuie așezat și un **think-tank**.

Un **Centru Independent de Analiză** ar putea fi construcția de care România are nevoie. Într-o perioadă în care se realizează strategii de sertar sau se modifică cele existente înainte de a fi puse în aplicare, un centru de analiști ar putea fi garanția obiectivității, depolitizării și predictibilității în politicile publice ale statului român.

Printre obiectivele unui astfel de think-tank, aș enumera succint:

a. **analiza politicilor guvernamentale** și a concordanței acestora cu măsurile întreprinse. Acest obiectiv presupune ca Centrul să fie abilitat și să aibă competențele necesare pentru a propune politici/strategii și soluții alternative, să realizeze analiza concordanței dintre politicile/strategiile guvernamentale și cele politice/electorale (în baza cărora au fost câștigate alegerile). Cred că unul din dezideratele fundamentale ale societății române constă în asigurarea convergenței dintre promisiuni și rezultate.

De asemenea, Centrul ar putea face analiza convergenței dintre măsurile/deciziile guvernamentale adoptate și nevoile/așteptările populației.

Printre avantajele unei astfel de activități, enumăr: transferul abordărilor în zona experților/analizatorilor; depolitizarea discuțiilor din jurul lucrurilor importante/cu impact pentru cetățeni; oferirea de alternative reale la politicile guvernamentale; identificarea de soluții alternative (*outside the box*) pentru atingerea obiectivelor primordiale (libertatea, securitatea și prosperitatea cetățenilor); profesionalizarea dezbaterilor pe marginea analizei politicilor publice/guvernamentale; propunerea de strategii care să aibă continuitate dincolo de mandatul limitat al unui ministru sau prim-ministru. Un astfel de Centru ar putea reprezenta garanția continuității și implementării/monitorizării strategiilor de dezvoltare a României și a eliminării „mitului meșterului Manole” din politicile publice din țara noastră;

b. **analiza performanței guvernamentale**, prin stabilirea unui set de indicatori de performanță (*key performance indicators* – KPI) care să măsoare performanța oricărui ministru sau secretar de stat, stabilirea unor

KPI la nivel de ministere (care să derive din strategia de guvernare și politicile/strategiile sectoriale). E important ca acești KPI să fie măsurabili, palpabili, concreți și cât mai puțin generali/vagi, iar procesul de evaluare a performanței individuale să se bazeze pe o grilă clară.

Printre posibilele avantaje, menționez: mutarea discuțiilor privind performanța guvernamentală pe un teren neutru de evaluare (singurul care ar trebui să conteze); depolitizarea și transparentizarea dezbaterilor privind performanțele guvernamentale; realizarea unei evaluări corecte/palpabile a eficienței. În plus, ar obliga membrii oricărui Guvern să performeze, iar schimbările/remanierile guvernamentale ar veni de la sine și nu ar mai fi generate de lupte politice.

Așadar, încotro va merge analiza de informații este o întrebare cu răspuns implicit. Va merge încotro vor dori analiștii, această nouă categorie profesională atât de necesară fundamentării cu obiectivitate a deciziilor.